

**Rondane-Dovre
nasjonalparkstyre**

Postadresse
Postboks 987
2604 LILLEHAMMER

Besøksadresse
Norsk Villreinsenter Nord
Hjerkinnsveggen 33
2661 Hjerkinnsenter

Kontakt
Sentralbord: +47 61 26 60 00
Direkte: +47 911 61 458
sfinpost@statsforvalteren.no
<http://www.nasjonalparkstyre.no/rondane-dovre>

I følge liste

Saksbehandler Trond Stensby

Vår ref. 2020/12316-174 432.1

Deres ref.

Dato 17.03.2022

Rondane NP - Dovre NP - Hemmeldalen NR - (2) - korrigert oppsummering av møte om organisert bruk av hest

Møte holdt onsdag 9. mars 2022, på Norsk Villreinsenter, kl. 13:00 – 15:00.

Til stede:

Martin Hjerkind, Hjerkinnsenter og fjellridning

Kirsti Vik Hjerkind, Hjerkinnsenter og fjellridning

Anne Ma Sæterhaug, Kvistli Islandshester

Morten Sæterhaug, Kvistli Islandshester

Morten Sandbakken, Sulseter Rideleir

Kari Sandbakken, Sulseter Rideleir

Eline Krok, Sulseter Rideleir

Karen Anna Kiær, Rogner Rideeventyr.

Martine Hårstad, informasjonsrådgiver, sekretariatet for Rondane-Dovre / nasjonalparkstyre / sekretariatet for Dovrefjell nasjonalparkstyre

Bernhard Svendgard (på TEAMS), sekretariatet for Dovrefjell nasjonalparkstyre

Eirin Berge, sekretariatet for Rondane-Dovre

Trond Stensby, sekretariatet for Rondane-Dovre.

Storengen Islandshest var også invitert, men hadde ikke anledningen til å møte.

Bakgrunn

I forbindelse med rullering av forvaltningsplanene var partene invitert til et møte om organisert bruk av hest i Rondane nasjonalpark, Dovre nasjonalpark og Hemmeldalen naturreservat.

Målet med møtet var å få synspunkt på og innspill til temaet organisert bruk av hest i de aktuelle verneområdene.

Orientering

Sekretariatet orienterte om arbeidet med forvaltningsplanene, og om gjeldende forvaltningsplan, se vedlegg.

Definisjon av organisert ferdsel = Ferdsel der en planlegger, koordinerer eller arrangerer en aktivitet som blir kunngjort/markedsført på forhånd.

Nasjonalpark

Dovre, Rondane

Naturreservat

Flakktjørna, Grimsdalsmyrene, Hemmeldalen, Hovdsjømyrene, Kattuglehøi, Mesætermyre, Myldingi, Veslehjerkinntjønnin

Landskapsvernområde

Dørålen, Frydalen, Grimsdalen, Vesle Hjerkinnsenter

Hemmeldalen naturreservat – ikke vist noen traseer for organisert bruk av hest i forvaltningsplanen, da det på tidspunktet for forvaltningsplanarbeidet (2011) ikke var noen som drev denne aktiviteten.

Det gjelder tilsvarende regler i **Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark og Hjerkinns landskapsvernområde med biotopvern**.

Orienteringer om virksomhetene – omfang og aktivitet

Sulseter rideleir

- Driver i samarbeid med landbruket inndriving og utdriving av storfe hvor de har med seg betalende gjester.
- Utdrivinga av storfe – her kunne de hatt flere betalende gjester enn det tillatelsen gir rom for for å få samla dyre fordi dyra er så spredt (gjerne helt ned mot Bjørnholla)
- Tilsynstur – kløver ut salt, har med betalende gjester
- Rondaneturen – kun en dag i nasjonalparken – 7 turer. 20 ryttere. Synes gruppa er stor nok. Ikke en jobb som skal gjøres (som kvegturene)
- Driver også aktivitet vest og utenfor nasjonalparken.

Hjerkinns fjellstue og fjellridning

- Syklister – sikkerhet – kommer fort-
- Ønsker å ri på andre traséer enn der et er tillatt med sykkel (ved siden av)
- Holder på mest på inn i Dovrefjell.
- Ønsker mere velvilje.
- Vanskelig å skjønne logikken når en får avslag sammenlignet med for eksempel ultraløp.
- Hvordan få til forskriftsendringer? Ikke sekretariatets oppgave å fronte forskriftsendringer i forbindelse med rullering av forvaltningsplan. Men enhver har mulighet til politisk lobbyisme.

Kvistli Islandshester

- Noen overnattingsturer i Dovre nasjonalpark
- Ridning i Grimsdalen
- Fungert greit
- Opplever at forvaltninga har for lite tillit til hva bedriftene har av kunnskap og hvordan de gjennomfører aktiviteten sin. Ønsker at forvaltninga kunne sette seg mer inn i hva som skjer når en ferdes i fjellet på hest.
- Ønsker litt mer selvråderett ifht hvor de kan ri – ønsker alternativ rute ved for eksempel våte forhold. Sekretariatet svarte at dette kan de ta opp når de søker om organisert ridning.
- Fjelloppsynet rolle mht stislitasje hva er den?
- Sekretariatet: Statens naturoppsyn (SNO) er oppsynsmyndighet i verneområdene. Noe tjenestekjøp av fjelloppsyn (som da vil drive oppsyn på vegne av SNO)

Rogner Rideeventyr

- Aktiviteten til Rogner RideEventyr har vært i snitt drøyt 1 tur i måneden. Og bare noen av disse turene har foregått i eller nær Hemmeldalen; og da bare med beitedyroppgaver.

- Betalende gjester er kun med på organisert ridning i Hemmeldalen i forbindelse med gjeting og tilsyn av beitedyr (hovedsakelig drive dem inn på beite i juni, og sanke dem hjem om høsten). Rogner Rideeventyr arrangerer ikke rideturer med betalende gjester i Hemmeldalen, uten at det er ifbm beitedyroppgaver. Noen private rideturer med venner har det blitt i Hemmeldalen opp igjennom årene, langs stiene jeg nå har søkt om å få godkjent som traseer for organisert ridning, men det er ikke å anse som organisert ridning. Ønsket i forhold til fornyet forvaltningsplan er altså å også kunne ta med betalende gjester på organiserte turer langs de spesifiserte traseene i høringsuttalelsen som ble sendt inn høsten 2021.

Andre innspill og drøftinger

- Martin Hjerkind lurte på hvorfor organisert bruk av hest er et eget tema i verneforskriften og forvaltningsplanen. Hva er grunnlaget for at organisert ridning med hest har særskilt fokus?
 - Det ble vist til Miljødirektoratets veileder, verneplanprosess og at sekretariatet legger disse rammene til grunn for forvaltningsplanarbeidet. I disse dokumentene er organisert riding eget tema sammen med bl.a organisert hundspannkjøring
- Anne Margrete Sæterhaug viste til at samlede grupper for eksempel til hest er bedre enn at enkelt personer ferdes fritt i verneområde mht villrein. Det ble vist til bussen inn til Snøheim og vurderinger gjort her. Det ble også vist til at lukten fra hest «overdøver» lukten fra mennesker.
- Spørsmål om hvor det er lov å ri og ikke.
 - Øst for T-merka sti Gautåseter-Grimsdalshytta.
- Er det mulig å få tillatelser til organisert ridning som ikke er i tråd med forvaltningsplan?
 - Må vurderes etter naturmangfoldloven § 48 – dispensasjon fra vernevedtak. Strengt kriterier for å kunne gi dispensasjon.
- I forvaltningsplanen står det på s 79: «*Organisert ridning er en type tyngre bruk som forvaltningsmyndighetene ønsker å ha oversikt over. Årsaken til dette er økt bruk med potensial for mer forstyrning av villrein.....*») Bedriftene stilte spørsmål ved om organisert ridning vil gi økt bruk og potensielt mer forstyrrelse av villrein. Erfaringer som bedriftene pekte på var at villrein ikke flyktet om hestefølge møtte villrein (men at de reiste seg opp hvis de hvilte for eksempel)
 - Sekretariatet viste til at det er gjort lite forskning på f.eks. forstyrrelser hest/villrein. Er spilt inn til Norsk institutt for naturforskning (NINA) som interessant tema (NINA har jobbet mye med villrein og ferdsel i både Rondane, Dovrefjell og på Hardangervidda gjennom flere år) Lavt kunnskapsgrunnlag. Gjerne bidrag fra bedriftene på dokumentasjon på reaksjon på hestefølger som møter villrein
- Flere av bedriftene fra 2009 har falt fra – vil dette kunne gjøre at de som er «igjen» kan få større rom for sin aktivitet?
- Ridning er en gammel ferdselsform. Når menneskene sitter på hesten viser reinen mindre frykt enn om mennesket var uten hest.
- Fra bedriftenes side ble poengtert at det i forvaltningsplanen står «Organisert ridning er en type tyngre bruk som forvaltningsmyndighetene ønsker å ha oversikt over.

Årsaken til dette er økt bruk med potensial for mer forstyrning av villrein.....». Tidligere på møtet ble det fremvist at bruken av hest i Rondane og Dovre nasjonalparker ikke har økt, men derimot minket betraktelig (flere av bedriftene som tidligere drev med organisert ridning har avviklet driften). Dersom årsaken til at ridning er definert som «tyngre bruk» er at det er økt bruk, burde ikke dette gjelde i tilfeller hvor det faktisk er mindre bruk.

- Videre stilte bedriftene spørsmål om muligheten for å omdefinere forskriften slik at organisert bruk av hest er en egen kategori, med samme regelverk som organisert aktivitet til fots, istedenfor at organisert bruk av hest defineres som «tyngre bruk» sammen med bruk av hund og sykkel. Organisert bruk av hest har lange tradisjoner og er erfaringsmessig mindre forstyrrende for villreinen enn aktivitet med hund og sykkel, og til fots.

Martine Hårstad opplyste at det er mulig å informere om aktiviteten på de besøksretta sidene til nasjonalparkstyret: <https://rondane-dovre.no/> .

Med hilsen

Trond Stensby
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

Vedlegg:

1 220309 - forvaltningsplan og organisert bruke av hest

Mottakerliste:

Hjerkinn fjellstue & fjellridning
Storengen Islandshest
Kvistli Islandshester
Sulseter Rideleir
Rogner Rideeventyr

Kopi til:

Martine Hårstad
Bernhard Svendsgard
Eirin Berge